

UTEGLEMT OG IGNORERT

Pårørendealliansen ser på funnene med bekymring, men er ikke overrasket:

«Vi vet at det mange steder er store utfordringer i det å involvere og gi pårørende klar og tydelig informasjon i den vanlige hverdagen.

Da pandemien ble erklært og vi i Norge opplevde at sykehus og kommuner stengte eller reduserte sine tilbud, så erfarte vi ganske raskt at pårørende ikke var en del av beredskapsplanene»

Dette sier daglig leder av Pårørendealliansen Anita Vatland. Organisasjonen er en paraplyorganisasjon som skal synliggjøre og arbeide for pårørende og familiers utfordringer, når noen nærstående blir syke og/eller trenger bistand, uansett diagnose eller tilstand.

- Noen fikk hjem utskrevne pasienter og brukere som ikke lenger hadde tilbud som var åpne. Andre fikk tatt bort sine daglige aktiviteter som også er viktig for pårørende, som å gå på skolen og ulike fritidstilbud, å gå på tilrettelagt arbeid eller aktiviteter eller dagaktivitetstilbud for personer med demens.
- Andre valgte å isolere seg fordi de var redd for smitte og fordi den de er pårørende til tilhører en utsatt gruppe.
- Atter andre opplevde at behandlinger, kontroller og rehabilitering har blitt utsatt og de pårørende står dermed også i venteliste sammen med pasientene.
- Mange var veldig bevisste på at de ikke skulle ta kontakt og holde sosial avstand til den de er pårørende til dersom de ikke bodde sammen eller bodde et stykke unna. Dette har likevel skapt stor uro og bekymring, for hvem gjør det de pleide å gjøre da, når også hjemmetjenester reduserte sine tilbud?
- Besøksrestriksjoner på institusjoner og sykehjem har også skapt stor uro og vært mye fremme i media som en kilde til bekymring.

Ikke bare et norsk fenomen

I land etter land i Europa som stengte ned, har det kommet frem at pårørende og familier som ivaretar syke og eldre fikk en tøff tid. De utgjør den usynlige omsorgsstaben i helsetjenesten i mange land, og mange fikk mer å gjøre. Å komme på sykehus var siste utvei og kun om man var svært syk.

Våre søster-organisasjoner forteller også om tøffe tilstander i enkelt land hvor pårørende og familier står for 80 % av omsorgen. Når samfunnet stenger ned så er det for å beskytte de sårbare gruppene. Men mange erfaringer viser at vi i stedet kan ha gjort nettopp disse

gruppene enda mer sårbare, rett og slett fordi vi ikke har hatt noen egen plan for å ivareta de syke og deres pårørende og familier i kriseberedskapen.

Nå er det på tide med raske grep for å gi pårørende hverdagen tilbake

«Det har vi erfart nå må vi ta lærdom av og ikke la gjenta seg!

– Når det offentlige kansellerer tjenester og slutter å utføre oppgaver, men overlater dette til borgerne, bør de sjekke hvordan det går. Vi må spørre om hvorfor det var mange som ikke engang tok en telefon eller gikk på et besøk for å se hvordan det stod til med de sårbare gruppene? Gjør ikke det at de blir enda mer sårbare?

Dette må inn i planer for oppfølging, informasjon og involvering under kriser og det må finnes planer for hvordan pårørende skal få tilbake hverdagene sine, nå som vi åpner opp igjen tilbud i det offentlige.

«Vi forventer derfor at kommunene med en gang tar opp kontakten og kommer med i gang med informasjon og å åpne tilbud og tilby avlastning. Det er snart sommer og vi kan ikke vente til over på høsten før dette er i gang. Nå er det mange som trenger å få hardt tiltrengt hjelp og støtte!» sier fagsjef Anne-Grethe Terjesen

Rapport til Koronakommisjonen

Pårørendealliansen skal nå lage en rapport over erfaringene til de ulike pårørende-gruppene som har besvart undersøkelsen og hva de opplevde de første 8 ukene- Gruppene er: pårørende til barn under 18 år, til unge voksne, til eldreomsorg inkludert demens, til psykisk helse og rus og til de som har somatiske sykdommer eller tilstander.

Denne vil bli brukt for å dokumentere og levert inn til arbeidet i Koronakommisjonen

«Det er ingen som har klappet for pårørende, det hadde vi ikke ventet. Men at de skulle bli så oversett i denne tiden, er egentlig bare skuffende og skremmende. «

For mer informasjon om undersøkelsen kontakt

- Daglig leder Anita Vatland tlf 91753806
- Fagsjef Anne-Grethe Terjesen tlf 91885095